

.....इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

कार्यालय :
फोन नं. - फ्याक्स - ईमेल.....

चैते धान बाली (सामुहिक) बीमालेख (उत्पादन)

चैते धान बालीको धनीद्वारा प्रस्ताव तथा घोषणा, जुन कुरा यस करारको आधार हुने तथा यस बीमालेखमा समावेश भएको मानिने विषयमा सहमति जनाई बीमाशुल्क रकम भुक्तानी भएको आधारमाइन्स्योरेन्स कं लि. (यसपछि बीमक भनिएको) समक्ष देहायमा उल्लिखित बीमाको लागि प्रस्ताव गरिएकोले यस बीमालेखको अनुसूची, विवरण तालिका, परिभाषा, विशेष व्यवस्था, अपवाद र शर्तहरू यस करारनामाको अभिन्न अङ्ग मानिने गरी बीमाशुल्क भुक्तानीको प्रतिफल स्वरूप बीमकले बीमा अवधि भित्र चैते धान बालीको विवरण तालिकामा उल्लेख भए बमोजिमका चैते धान बालीको क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा **उत्पादन मूल्य** अनुसारको क्षतिपूर्ति रकम सम्बन्धित पक्षलाई भुक्तानी गर्नेछ ।

बीमालेखले रक्षावरण गर्ने जोखिमहरू :

- (१) देहायका कुनै कारणबाट अनुसूचीमा उल्लेखित चैते धान बालीको बीमा अवधि भित्र हानी-नोक्सानी भएमा उत्पादन मूल्यको आधारमा वास्तविक क्षतिको बीमा दावीमा व्यवस्था भए अनुसार सम्म रकम बीमितलाई भुक्तानी गर्नेछ :
 - (क) आगलागी, चट्याङ
 - (ख) भूकम्प,
 - (ग) बाढी/डुवान/खडेरी,
 - (घ) पहिरो/भू-स्खलन,
 - (ङ) आँधीवेहरी, असिना, हिउँ वा तुसारो,
 - (च) आकस्मिक/दुर्घटनाजन्य बाह्य कारणहरू,
 - (छ) किरा तथा रोगबाट हुने हानि-नोक्सानी,
- (२) सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले तोकिएदिए अनुसारको चैते धान बाली कटान समयावधी पछि थप सात (७) दिन भित्र आँधीवेहरी, असिना, बाढी, डुवान, पहिरो, पानीको कारण बाट **खेत/खरियानमा रहेको अवस्थामा** क्षति भएमा समेत यस बीमालेखले रक्षावरण गर्नेछ ।
- (३) यस बीमालेखको बीमाको अवधि भित्र बीमितको दुर्घटनाबाट मृत्यु भएमा बीमाङ्क रकम रु.२,००,०००।- (अक्षरूपी दुई लाख) दुर्घटना बीमा वापत भुक्तानी गर्नेछ ।

क्षतिपूर्ति नदिने अवस्थाहरू

बीमकले निम्न अवस्थाहरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत दावी भुक्तानी दिने छैन :

- (१) चैते धान बालीको धनी वा निजको एकाघर परिवारका सदस्यको लापरवाहीको कारणले वा जानाजान मनोरञ्जनको उद्देश्यबाट वा रिसइवी साधने कार्यको कारणबाट क्षति भएमा ।
- (२) कानुनी निकायको आदेशमा बीमा गरिएको वालीलाई नष्ट गर्नुपर्ने भएमा ।
- (३) चैते धान बाली चोरी भएमा ।
- (४) बीमितले आफ्नो जग्गा बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गरेको अवस्थामा । कानुन बमोजिम जग्गाको स्वामित्व स्वतः परिवर्तन हुने अवस्थामा यो प्रावधान लागू हुने छैन । तर जग्गा बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गरेको अवस्थामा बीमालेख नामसारी गरी बीमा सुरक्षणलाई निरन्तरता दिन सकिनेछ ।
- (५) युद्ध, अतिक्रमण, विदेशी सैन्य कारवाही (युद्ध घोषणा भएको होस् वा नहोस्), गृहयुद्ध, राजद्रोह, क्रान्ति, सत्ता विप्लव, सैनिक विद्रोहको कारणबाट बीमा गरिएको चैते धान बालीको क्षति भएमा ।
- (६) देहायको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सिर्जना भएको वा सोको प्रतिकूल योगदानबाट उत्पन्न कारणले बीमा गरिएका चैते धान बालीको क्षति भएमा :
 - (क) आणविक विकिरण वा आणविक इन्धनको ज्वलनपछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियो धर्मिता (स्वतः जारी रहने अणुको विच्छेदनको ज्वलनसमेत) को सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले हुने कुनै दुर्घटना,
 - (ख) आणविक हातहतियारबाट उठेको वा सोसंग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेको कारणबाट भएको दुर्घटना ।

- (७) चैते धान बाली धनीले प्रस्ताव फाराममा विवरण दिँदा भुट्टा विवरण दिएमा वा जोखिम मूल्याङ्कन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई भुट्टा विवरण उल्लेख गरेमा बीमक दावी प्रति उत्तरदायी हुने छैन ।
- (८) बीउको कारणबाट क्षति भएमा ।
- (९) नेपाल सरकारबाट सिफारिस वा उन्मोचन नगरिएका चैते धानका जातको बीउ प्रयोग गरिएमा ।

शर्तहरू

बीमितले निम्न शर्तहरू पालना गर्नुपर्नेछ :

- १) चैते धान बाली लागि प्रयोग गरिने बीउको श्रोत नेपाल सरकारबाट स्वीकृत प्राप्त सरकारी, अर्धसरकारी निकाय वा निजी क्षेत्र, कृषक समूह, कृषि सहकारीको हुनुपर्नेछ । साथै, चैते धान बालीको लागि लगाईने जात राष्ट्रिय बीउ बीजन समितिबाट उन्मोचन/रजिष्ट्रेशन(पंजिकृत)/दर्ता भई नेपाल सरकारबाट क्षेत्रगत सिफारिस गरिएको जात हुनुपर्नेछ ।
- २) चैते धान बाली तोकिएको मापदण्ड अनुसार रोपाई गरेको हुनुपर्दछ ।
- ३) चैते धान बाली उत्पादन गर्दा भारपातको उचित व्यवस्थापन भएको हुनुपर्ने र जमिनको तयारी समेत उचित किसिमले भएको हुनुपर्ने छ ।
- ४) चैते धान बाली लगाईएको स्थानमा सिंचाईको सुविधा उपलब्ध भएको हुनुपर्नेछ ।
- ५) चैते धान बाली उत्पादन न्यूनतम आधा हेक्टर (१/२) हेक्टर (१० रोपनी वा १५ कठ्ठा) हुनुपर्नेछ । तर चैते धान बाली लगाइएको ब्लक एकै कृषक वा एक भन्दा बढी कृषकको पनि हुन सक्नेछ । एकभन्दा बढी कृषक भएमा सबैको नाम र कित्ता नम्बर प्रस्ताव फाराममा उल्लेख हुनुपर्नेछ ।
- ६) जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध गराएको विवरण (कृषकको नाम, ठेगाना, धान लगाइएको क्षेत्रफल, कित्ता नं.) को आधारमा सामूहिक चैते धान बाली बीमालेख जारी गरिनेछ ।
- ७) चैते धान बालीको बीमा गरिएको बीमालेख सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा हुनेछ ।
- ८) चैते धान बालीमा कुनै रोग/किरा/भारपात वा सबै लागेमा चैते धान बाली उत्पादन धनीले तत्काल आफ्नै खर्चमा उचित रेखदेख तथा व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।
- ९) बीमकले चाहेको जुनसुकै समयमा चैते धान बालीको परीक्षण गर्न आउने बीमक वा तोकिएको संस्थाका आधिकारिक प्रतिनिधिलाई चैते धान बालीको धनीले अवलोकन तथा निरीक्षण गर्न दिनु पर्नेछ ।
- १०) चैते धान बाली उत्पादन धनीले बालीको क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा सोको २ दिन भित्र लिखित वा अन्य संचार माध्यमबाट स्वयम् वा सदस्य संस्था मार्फत बीमक तथा जिल्ला कृषि कार्यालय/कृषि सेवा केन्द्र/कृषि सम्पर्क केन्द्रलाई अनिवार्य रुपमा जानकारी दिनु पर्नेछ । त्यस्तो जानकारी प्राप्त हुना साथ बीमकलाई यथाशिघ्र जानकारी दिनु पर्छ ।
- ११) बीमकले त्यस्तो जानकारी प्राप्त भएको ४८ घण्टा भित्र बीमक वा बीमकद्वारा तोकिएको प्रतिनिधिले क्षति/हानी-नोक्सानीको निरीक्षण गर्न सक्ने हुनाले सो अवधि सम्म क्षति/हानी-नोक्सानी भएको स्थानलाई यथा अवस्थामा राख्नु पर्नेछ । तर क्षति न्यूनीकरण गर्न चालिएको कदमलाई यस प्रावधानले कुनै बाधा पुऱ्याउने छैन ।
- १२) यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिएको चैते धान बालीको क्षति भएको कारणबाट हुने अन्य वा थप खर्च वा हानी-नोक्सानीको दावी गर्न पाइने छैन ।
- १३) यस बीमालेखको अनुसूचीमा बीमा अवधि समाप्त हुने भनी उल्लिखित भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र (१२) बजे पछि यस बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।
- १४) चैते धान बालीको, प्रत्येक महिनाको बालीको अवस्थाको विवरण जिल्ला कृषि विकास कार्यालय सग रहने छ ।

१५) चैते धान बाली सम्बन्धित जिल्लाले तोकिएदिए अनुसारको समयवाधी भित्र कृषकले धान रोप्ने तथा कटान गर्ने कार्य अनिवार्य रूपमा सम्पन्न गर्नुपर्नेछ । तोकिएको अवधि भित्र कटान नगरी खडा बाली (Standing crop) कै अवस्थामा हानी नोक्सानी भएमा बीमा दावी लाग्ने छैन ।

बीमाङ्क गणना

१) बीमाङ्क रकम कायम गर्ने तरिका :

$$\text{बीमाङ्क रकम} = I \times II$$

I = १ हेक्टरमा उब्जनी हुने परिमाण, मे.ट.मा (बाली विकास निर्देशनालयले उपलब्ध गराएको बालीको अधिल्लो वर्षको राष्ट्रिय औसत उत्पादकत्वलाई आधार मानिनेछ ।)

II = प्रति टनको वास्तविक मूल्य (कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा वजार विकास निर्देशनालयले कृषि विकास मन्त्रालयलाई अधिल्लो वर्ष सिफारिस गरेको न्यूनतम मूल्यलाई जनाउँछ । साथै सो मूल्यमा १० प्रतिशत सम्म थप गरी बीमाङ्क कायम गर्न सकिनेछ ।)

२) बीमाशुल्क बीमाङ्क रकमको पाँच (५) प्रतिशत दरले लाग्नेछ ।

३) दुर्घटना वापत बीमाशुल्क : रु.०.५० प्रति हजार (बीमा अवधि १ वर्ष (३६५ दिन) वा सो भन्दा बढी अवधिको लागी) रु.०.२५ प्रति हजार (बीमा अवधि १ वर्ष भन्दा कम अवधिको लागी)

दाबी सम्बन्धी प्रक्रिया

यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको जोखिमहरुका कारणबाट बीमितको चैते धान बाली उत्पादन बालीको हानी भएमा सोको १५ दिनभित्र वा सो अवधि भित्र संभव नभएमा सोको कारण सहित संभव हुनासाथ देहायका कागजातहरु बीमक समक्ष पेस गर्नु पर्नेछ :

- १) सक्कल बीमालेख (आंशिक क्षतिको अवस्थामा बीमालेखको छाँया प्रति)
- २) पूर्ण रूपले भरिएको दावी फाराम (प्रत्येक व्यक्तिको छुट्टाछुट्टै दावी फाराम)
- ३) कृषि प्राविधिकको प्रतिवेदन
- ४) जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको सिफारीस पत्र
- ५) क्षति भएको बालीको फोटो
- ६) बालीको क्षति भई दावी परेको अवस्थामा उक्त चैत्र धान बालीको अन्तिम कटान भै फर-फारक हुन आउने परिमाणको ९० प्रतिशत मात्र दावी भुक्तानी गरिनेछ ।

न्यून उत्पादन (Short fall) = न्यूनतम ग्यारेन्टी उत्पादन (प्रति हेक्टर) - वास्तविक उत्पादन (प्रति हेक्टर)

$$\text{बीमा दावी रकम} = \text{न्यून उत्पादन (Short fall) (प्रति हेक्टर)} \times \text{मूल्य (प्रति इकाई)}$$

स्पष्टिकरण :

न्यूनतम ग्यारेन्टी उत्पादन भन्नाले बाली विकास निर्देशनालयले उपलब्ध गराएको चैते धानको औषत उत्पादकत्व लाई जनाउँछ ।

वास्तविक उत्पादकत्व भन्नाले बीमित बालीको तोकिएको क्षेत्रमा उत्पादन भएको बीमित बालीको उत्पादकत्व परिमाण लाई जनाउँछ ।

न्यून उत्पादन (Short fall) भन्नाले न्यूनतम ग्यारेन्टी उत्पादन बाट वास्तविक उत्पादन घटाउदा हुन आउने परिमाण लाई जनाउँछ । न्यून उत्पादन सोहि वर्षको Crop cutting को आधारमा तय गरिनेछ ।

परिभाषा

बीमित भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा नाम उल्लेख भएको र यसै बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिएको चैते धान बालीको स्वामित्व भएको व्यक्ति वा संस्था भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

बीमित बाली भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा नाम र विवरण उल्लेख भएको चैते धान बालीउत्पादन सम्झनु पर्दछ ।

बीमाङ्क रकम भन्नाले बीमित तथा बीमकबाट मान्यता प्राप्त प्राविधिकले संयुक्त रूपमा भरी बीमाको प्रस्ताव फारामको साथमा पेस भएको चैते धान बालीउत्पादन बीमाको उत्पादन मूल्य निर्धारण फाराममा लेखिएको घोषित मूल्य सम्झनु पर्दछ ।

बीमा अवधि भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा उल्लेख भए अनुसार बीमा जोखिम स्वीकार गरिने बाली विशेष/जात अनुसारको अवधिलाई संझनु पर्दछ ।

बाली हानीनोक्सानी/प्रमाण-पत्र भन्नाले सम्बन्धित प्राविधिकले बीमित बालीको हानी-नोक्सानी भएको भनी प्रमाणित गरि दिएको प्रमाणपत्रलाई संझनु पर्दछ ।

दुर्घटना भन्नाले बाहिरी आँखाले स्पष्ट देख्न सकिने र साङ्घातिक माध्यमबाट हुने आकस्मिक घटना संझनु पर्दछ ।

चैते धान बाली उत्पादन भन्नाले बृहत्तर धान उत्पादन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ अन्तर्गत लगाइएको चैते धान बाली बुझिनेछ ।

उन्मोचन (Release) भन्नाले नेपालमा जातिय विकास गरी नेपाल सरकारको राजपत्रमा प्रकाशन गरी खेतीका लागि सिफारिस गरिएका जातहरु भन्ने बुझिनेछ ।

पंजिकृत (Registration) भन्नाले नेपालमा जातिय विकास भएको वा बाहिरबाट ल्याइएका जातहरु लाई कम्तिमा दुई (२) सिजनको डाटा /प्राविधिक तथ्याङ्क प्रयोग गरि नेपालमा खेती गर्न सकिने गरी नेपाल सरकारद्वारा राजपत्रमा प्रकाशन गरिएका जातहरु भन्ने बुझिनेछ ।

चैते धान वाली सामुहिक बीमालेख

अनुसूची

संलग्न बमोजिमको कृषकको नाम : मार्फत : जिल्ला कृषि विकास कार्यालय ठेगाना : प्रदेश..... जिल्ला..... महा/उपनगर/नगर/गा.पा..... वडा नं..... टोल :..... फोन :..... इमेल.....	बीमालेख नं : अभिकर्ताको नाम : कोड नं. : बीमालेख जारी स्थान :
अन्न वालीको नाम : चैते धान वाली जात : (यदि विभिन्न जात भए) बीमा अवधि प्रारम्भ मिति : समाप्ति मिति :	बीमालेख जारी मिति : बीमालेख जारी समय : नगदी रसिद नं. : नगदी रसिद जारी मिति :
अन्न बीउ वाली लगाइएको स्थान : सम्बन्धित जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार	नगदी रसिद जारी समय : बीउ वाली लगाइएको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर) : बीमाङ्क रकम = I X II I = (१ हेक्टरमा उब्जनी हुने परिमाण) II = (प्रति टनको निर्धारित तोकिएको मूल्य)
इच्छाईएको व्यक्तिको	कुल बीमाङ्क : रु.
नाम थर :	कुल बीमाशुल्क : रु. "क"
बीमित र इच्छाईएको व्यक्तिको बीचको नाता :	छुट : "क" को..... % (यदि भएमा) : रु. "ख"
इच्छाईएको व्यक्तिको पिताको नाम :	(क-ख) छुट पछिको बीमाशुल्क : रु. "ग"
इच्छाईएको व्यक्तिको माताको नाम :	"ग" को..... प्रतिशतले हुन आउने अनुदान रकम : रु. "घ"
सम्पर्क नं.: मोबाइल..... आवास :.....	(ग -घ) जम्मा रु. "ङ"
समूह/संस्था/समिति/ऋण दिने बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको नाम :	टिकट दस्तुर : रु. "च"
ठेगाना :	बीमितले तिर्नुपर्ने बीमाशुल्क : (ङ + च) रु. "छ"
फोन नं. :	बीमितले दुर्घटना बीमा वापत तिर्नुपर्ने बीमाशुल्क : रु. "ज"
	बीमितले तिर्नुपर्ने जम्मा बीमाशुल्क : (छ + ज)

बीमालेख स्वीकार गर्ने अधिकार प्राप्त व्यक्तिको

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

मिति :

..... इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड
काठमान्डौ, नेपाल
चैते धान बाली बीमा प्रस्ताव फाराम

१) चैते धान बाली उत्पादन धनीको नाम : जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार

२) जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको ठेगाना :

प्रदेश.....जिल्ला.....महा/उपनगर/नगर/गा.पा.....वडा नं..... टोल :.....

फोन नं :.....इमेल.....

३) बीमा अवधि :.....

४) इच्छाईएको व्यक्तिको नाम थर :

बीमित र इच्छाईएको व्यक्तिको बीचको नाता :

इच्छाईएको व्यक्तिको पिताको नाम :

सम्पर्क नं.: मोबाइल.....

इच्छाईएको व्यक्तिको माताको नाम :

सम्पर्क नं.: मोबाइल.....

५) कृपया बीमाका लागि प्रस्तावित चैते धान बालीको विवरण उल्लेखित तालिकामा भर्नुहोस् :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार

६) सिंचाईको व्यवस्था कस्तो छ ?

.....

७) कृषिजन्य सुविधाहरु कस्तो व्यवस्था छ ?

.....

८) विगत १ वर्षमा त्यस जिल्लामा कुनै चैते धान बाली हानी-नोक्सानी भएको छ ? छ भने निम्न विवरण भर्नुहोस् :

वर्ष	नोक्सानीको कारण	नोक्सान भएको परिमाण

९) चैते धान बाली उत्पादन बाली लगाईएको स्थानको पूर्ण विवरण/ठेगाना :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार

१०)

म/हामीले माथि उल्लिखित अन्न वीउ बाली(हरु)को बीमा कम्पनी लिमिटेडसँग कम्पनीको सर्त बन्देज बमोजिम गर्न प्रस्ताव गर्दछौं । म/हामी माथि उल्लिखित प्रश्नहरुको उत्तर सत्य भएको, अन्न बाली(हरु) लाई यथार्थ ढङ्गले वर्णन गरिएको व्यहोरा प्रत्याभूत गर्दछौं । मैले/हामीले बीमासँग सम्बन्धित कुनै पनि सूचना, विवरण वा तथ्य नलुकाएको र यो प्रस्ताव नै कम्पनी र म/हामी बिच हुने सम्झौताको आधार हुने कुरा घोषणा गर्दछौं ।

प्रस्तावकको (जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको तर्फबाट)

हस्ताक्षर :

नाम :

मिति :

.....इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड
काठमान्डौ, नेपाल
कृषि प्राविधिकको प्रमाणपत्र

(प्रस्तावक सँगै संलग्न हुनु पर्ने)

१) चैते धान बाली धनीको नाम : जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार

२) जिल्ला कृषि विकास कार्यालयको ठेगाना :

प्रदेश.....जिल्ला.....महा/उपनगर/नगर/गा.पा.....वडा नं..... टोल :.....
फोन नं :.....इमेल.....

३) बीमाको लागि प्रस्तावित चैते धान बालीको विवरण :

क्र.स.	जात	क्षेत्रफल (हेक्टर)	उब्जनी हुने प्ररिमाण (टनमा)	प्रति टन मूल्य	बीमा अवधि		बीमाङ्क रकम
					देखि	सम्म	

५) चैते धान बाली लगाइएको स्थानको विवरण/ठेगाना :

जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले उपलब्ध विवरण अनुसार

६) चैते धान बाली उत्पादन पूर्वाधारहरुको अवस्थामा सन्तोषजनक छ ?

.....

७) यस पूर्व लगाइएको चैते धान बालीमा कुनै रोग वा किरावाट प्रभावित भएको थियो ? यदि थियो भने विवरण दिनुहोस् ?

.....

८) चैते धान बाली नजिक कुनै बालीमा सरुवा वा सङ्क्रामक रोग फैलिएको छ ?

.....

९) उक्त चैते धान बालीको जोखिमलाई स्वीकारन नमिल्ने अरु कुनै जानकारी छ ? यदि छ भने त्यसको विवरण दिनुहोस् ।

.....

१०) तपाईं उक्त चैते धान बालीको जोखिम स्वीकार गर्न कम्पनीलाई सुभाब दिन चाहनुहुन्छ ?

.....

अनुसूचिमा उल्लिखित चैते धान बालीको मैले ध्यानपूर्वक परीक्षण गरें । प्रस्तुत विवरण, मूल्य र उत्तरहरु मेरो जानकारीमा आएसम्म सही छन् भन्ने कुरा प्रमाणित गर्दछु ।

प्राविधिकको

नाम :

हस्ताक्षर :

मिति :

ठेगाना :

कार्यरत कार्यालय :